

ПЕДАГОЖИ ВЭ ПСИХОЛОЖИ МƏСƏЛƏЛƏР

М. МЕҲДИЗАДЭ

Педагожи элмлэри һамизэди.

ТƏЛИМ-ТƏРБИЙƏ ИШЛƏРИНИН СИЯСИ-МƏФКУРƏВИ ВƏ НƏЗƏРИ СƏВИЙЙƏСИНИ ЙҮКСƏЛТМƏК УҒРУНДА

Мəфкура мəсəлэлəринə даир УИК(б)И МК-нын тарихи гəрарларыны, Азэрбайчан К(б)П-нин XVII гурултайынын гəтнамэсини һəята кечирмэк уғрунда мубаризэ эдиркэн республикамызын муэллимлэри, башга саһэлəрдэ олдуғу кими тəлим-тəрбийэ ишлэринин сияси-мəфкурэви вэ нэзэри сəвиййэсини йүксəлтмэк саһэсиндэ дэ бир сыра мувəффəгийəтлэр элдэ этмишидир. Тəлимнин сияси-мəфкурэви вэ нэзэри сəвиййэсини йүксəлтмэк чох муһүм дөвлэт эһэмиййэти олан мəсəлэди. Кəч нэслин коммунизм руһунда тəрбийэлэндирилмэсиндэ муһүм амил олан бу тэдбирин һəята кечирилмэси йолунда габагчыл мəктəб вэ муэллимлэримизин диггэтэлайинг тэчрүбэлэрини өйрəнмэк, һесаба алмаг, бүтүн муэллим күтлэсинин малы этмэк тəхирэсалынамаз вəзифэларимиздэн олмалыдыр.

☆

Совет мəктəблэриндэ тəлим-тəрбийэ ишлэринин сияси-мəфкурэви вэ нэзэри сəвиййэсини йүксəлтмэк ялынз педагожи бир тэдбир дейилдир. Бу эйни заманда, бейнəлхалг империализм гүвэлэринэ гаршы мəфкура чəбһэсиндэки мубаризэнин муһүм тэриб һиссэсидир.

Капиталист өлкэлэриндэ вэ биринчи нөвбэдэ АБШ вэ Инкилтэрэдэ мəктəб кет-кэдэ чиркин вэ үфунэтли иртича ювасына чеврилмэкдэди. Бүтүн габагчыл бəшлэриййэтини үмидкаһы олан Совет Иттифагы вэ халг демократиясы өлкэлэри элей-

һинэ ени ганлы муһарибэлэр гызышдырмаг мəгсəдилэ империалистлэр фашизм тəрбийэ системиндэн кениш өлчүдэ истифадэ этмэйэ чан атырлар. Вахтилэ алман фашист мəктəблэриндэ олдуғу кими инди дэ АБШ, Инкилтэрэ вэ онларын ағалыг этдиклэри башга өлкэлəрдэ, о чүмлэдэн Түркийэ вэ Иран мəктəблэриндэ дэ кəнчлэри гəсбкарлыг муһарибэлэри руһунда тəрбийэлэндириллэр. Бу мəгсəдлэ мəктəблилэри һар һансы бир сағлам дүшүнчэдэн мəһрум эдир, онларын зəһнинэ зəһэри муртэче идеялар ашылаяраг империализмин итаэткар гуллары кими тəрбийэ этмэк үчүн эллэриндэн кэлэни эсиркəмирлэр.

Америкалы Р. Девид «Мəктəб бəһраны» адлы эсəриндэ языр ки, «АБШ-да һеч бир мəктəб өз шакирдлэринэ синифлэр мубаризэсинэ даир мə'лумат вермэйэ чүр'эт этмир... Тарих вэ өлкəшүнаслыг муэллимлэрини шакирдлэрэ яланлар сөйлэмэйэ мəчбур эдирлэр. Экар онлар бу чүр һэрəkət этмэсэлэр ишдэн говулурлар... Тэдрис китабларынин муэллифлэрини ялан вэ уйдурмалар язмага, һэгийгэти пəрдэлэмэйэ, муһарибэни тəрифлэмэйэ, миллионерлэри миллиэт гəһрəманлары кимп кəстəрмэйэ вадар эдирлэр...»¹

Муртэче тəрбийэ системини һəята кечирмэк үчүн АБШ-да империалистлэр габагчыл муэллим күтлэси-

¹ «Советская педагогика» журналы. 1948-чү ил. № 10, сəһ. 96.

нә гаршы бөйүк тәйингләр көстәр-мәкдәдирләр. Габагчыл фикир сөйләйән мұәллим дәриһал ишдән көтүрүлүр, амансызчасына тәғиб олу-нур. Л. Лэрэр «Нью-Йорк һералд трибүн» гәзетиндә чап этдирдийи «АБШ-да террорчулуг» адлы мөгаләсиндә языр ки, сатгынчылыг вә террорчулуг әввалки кими һөкм сүр-мәкдәдир. Өлкәнин гәрб тәрәфиндә олан мәктәпләрин бириндә мұәллим шакирдләрә «ерли идарә» мөвзуун-да язы иши веришиди. Лакин өз ата-аналарынын ишдән говулача-ғышдан горхан шакирдләр ачыг фи-кир сөйләмәкдән, бир чохлары исә өз адларыны гөйд этмәкдән чәкин-мишләр.

Мүртгәчә пантүркизм дүшүнчәлә-ри ювасы олан мұасир Түркийә мәк-тәпләри дә америкалы ағаларынын йолу илә кедир, онлардан һеч дә ке-ри галмырлар. Орта мәктәпләрин рәсми тарих китаблары Асия вә Ав-ропа халглары әлейһинә түркләрин вахтилә апармыш олдуглары гәсб-карлыг мұһарибәләрини, славян халгларына тарихдә этдикләри зүл-мү шәрәфли, мәнфәәтли бир һадисә кими изаһ эдир, кәнчләрин зәһнини фашист идеялары илә зәһәрләйир-ләр. Тарихи вә әлми сахталашдыр-маг, кәнчләри иргчилик-милләтчи-лик руһунда тәрбийәләндирмәк АБШ башда олмаг үзрә капиталист өлкәләриндәки мәктәпләрин сәчий-йәви хүсүсиййәтидир.

Капиталист өлкәләриндә мәктәб-ләр бу чүр сүр'әтлә тәнәззүл этдийи вә фашистләшдийи һалда совет мәк-тәпләри күндән-күнә чичәкләнир, сүр'әтлә инкишаф эдир. Совет мәк-тәбинин әсас мөгсәди: шакирдләри коммунизм руһунда тәрбийә этмәк, онлары һәғиги биләкләрлә силаһ-ландырмаг, тәлимлә һәят арасында ғырылмас әлагә яратмаг вә саирә ибарәтдир. Кәнч нәсли бөйүк Ленин —Сталин идеялары руһунда тәрби-йәләндирән, әлм вә һәят йолларына чыхмагда онлара көмәк эдән совет мұәллимләри тәлим-тәрбийә ишлә-ринин кейфиййәтини йүксәлтмәк, шакирдләрин сияси-мәфкурәви тәр-

бийәсини тә'мин этмәк үчүн әллә-риндән кәләни әсиркәмирләр. Мұәл-лимләримиз шакирдләрин сияси-мәфкурәви тәрбийәсинин әһәмиййә-тини дәриндән дәрк этмиш вә бу мә-сәлә мәктәб вә мұәллимләримизин ишинин әсас мәзмуну олмушдур. Башга чүр дә ола билмәз, чүнки һәр бир мұәллим баша дүшүр ки, тә'ли-мин сияси вә нәзәри сәвиййәсини, шакирдләрин сияси-мәфкурәви тәр-бийәсини йүксәлтмәдән онларын коммунист тәрбийәсини мұвәффәғий-йәтлә һәятә кечирмәк олмас.

Шакирдләрин сияси-мәфкурәви тәрбийәси әсас әтибарилә тәдрис просесиндә һәятә кечириллир. Мәһз буна көрә дә тә'лим ишләринин сия-си-мәфкурәви вә нәзәри сәвиййәсини принципал йүксәклийә галдырмаг мұәллимләримизин күндәлик иши-нин әсас мүндәрәчәсини тәшкил эт-мәкдәдир.

Габагчыл мұәллимләримиз бу шәр-әфли вәзифәни һәятә кечирмәк үчүн мұхтәлиф васитә вә үсуллардан мөһарәтлә истифадә эдир, тә'лим-тәрбийәниң кейфиййәтини йүксәлт-мәк мәсәләсинә бөйүк диггәт верир-ләр.

Бакынын Октябрь районундакы 14 нөмрәли мәктәбин директору Н. һә-сәнова языр: «Партия вә һөкүмәти-миз, өз сосялист вәтәнинә, халгына, болшевикләр партиясына, бөйүк вә мүдрик рәһбәримиз Сталин йолда-ша һәдиз мәһәббәт бәсләйән гәһрә-ман, камил вә истә'дадлы бир нәсл етишдирмәйи биз мұәллимләрдән тәләб эдир. Мәктәбимизин мұәллим һей'әти тәдрис илинин әввәлиндән әтибарән һәр бир дәрс, һәр бир синифдән вә мәктәбдән харич иши, һәр бир педагожи тәдбирин мәһз юхарыда гөйд этдийимиз тәләби еринә етирмәк мөгсәдинә уйгун бир сурәтдә тәшкил этмишдир...».

Һәмши районун 138 нөмрәли мәк-тәбинин директору Сидорова бу ба-рәдә данышаркән дейир: «Мұәллим-ләримиз габагчыл рус вә совет алимләринин, совет әлм вә техника-сынын мұтәрәғги ролуну тәдрис про-сесиндә шакирдләрә изаһ этмәйә хү-суси диггәт верирләр.

Мәселән, һәндәсәдән «Паралел дүз чизкилар» мөвзууну кечәркән шакирдләри бөйүк рус риязнийтчысы Лобачевскинин һәят вә фәалийәти илә таныш эдирик. Мүәллимләримиз һәмчинин Ломоносов, Менделеев, Павлов, Тимирязев, Мичурин, Лысенко вә башга мәшһур рус вә совет алимләринин көркәмли элми хидмәтләри һаггында севә-севә шакирдләрә данышырлар. Бу чүр сөһбәтләри шакирдләр чох бөйүк мараг, кәркин диггәт вә һәйәчанла динләйирләр ки, бу да тәрбийә нөгтейи-һәзәриндән чох файдалыдыр».

Ворошилов районундакы 132 нөмрәли гыз орта мәктәбинин әдәбийят мәллимәси Б. Мәммәдова полдаы бүтүн дәрсләрини сияси-мәфкурәви чәһәтдән долгун бир сурәтдә тәшкил эдир. Б. Мәммәдова йолдашын Х синифдә «Ч. Мәммәдгулузадәнин һәят вә фәалийәти» мөвзуунда кечдийи дәрс онун бүтүн дәрсләринин сәчий-йәсини көстәрән чанлы бир мисалдыр. Мүәллимә долгун вә ифадәли чүмләрләрә язычыны кәнчлик вә мәктәб һәятыны, онун чошгун педагожи фәалийәтини айдынлашдырмышдыр.

Ч. Мәммәдгулузадәнин бүтүн гүвәсилә яймага чалышдыгы габагчыл демократик идеялардан бәһс эдән мүәллимә, язычыны о заманкы болшевик мәтбуатыны бөйүк бир мараг вә диггәтлә изләдийини, онун мүртәчә гүвәләр әлейһинә апардыгы кәскин мүбаризәнин маһийәтини чанлы мисалларла изаһ этмишдыр. Мүәллимә язычынын бүтүн лазыми мәлүматлары верөркән, ярадычылыг мәрһәләләринә даир онун яратмыш олдуғу «Молла Нәсрәддин» журналынын мүртәчә фюратчылар әлейһинә, доғма Азәрбайчан дили вә габагчыл Азәрбайчан әдәбийятынын инкишафы уғрунда апардыгы мүбаризә үзәриндә хүсүсилә даянымыш вә әдибин совет дөврүндәки сәмәрәли фәалийәтини кениш изаһ этмишдыр.

Б. Мәммәдова йолдаш һәмни дәрәдән белә дүзкүн бир нәтичә чыхартды ки, синифли чәмийәтдә халгларын бири-биринә зидд ики

мәдәнийәти олур; онлардан бири истисмарчы синифләрин мәнәфәтини күдән мүртәчә мәдәнийәт, икинчиси исә әмәкчи синифләрин истәк вә арзуларыны тәрәннүм эдән демократик мәдәнийәтдир. Габагчыл рус мәдәнийәтинин нәчиб тәсири алтында язмыш вә яратмыш олан Ч. Мәммәдгулузадәнин мәдәни ирси мәһз һәмни демократик мәдәнийәтин парлаг нүмунәсидир.

Б. Мәммәдова шакирдләрә изаһ эдиб дейир ки, габагчыл демократик әдәбийят, о чүмләдән Ч. Мәммәдгулузадәнин әдәби ирси кәскин синфи мүбаризәләр нәтичәсиндә яранмыш вә чилаланмышдыр. Мәшғәлә заманы мәһз белә мәнтиги вә дүзкүн нәтичәләр чыхардыгы үчүн Б. Мәммәдованын дәрсләри нәзәри-мәфкурәви чәһәтдән йүксәк сәвийәдә кечир вә шакирдләрә дәрин тәсир көстәрир.

Б. Мәммәдова кими өз сәнәтини севән мүәллимләримиз аз дейилдир. Күрдәмир орта мәктәбинин әдәбийят мүәллими А. Ибраһимов шакирдләрин сияси-мәфкурәви тәрбийәсә үчүн әдәбийят дәрсләриндән мәһарәтлә истифадә эдир. О, Азәрбайчан әдәбийятынын тарихини кечәркән, әдәбийятдакы синфи мүбаризәнин маһийәтинин айдынлашдырмага хүсуси фикир верир. Совет әдәбийятынын инкишаф тарихини өйрәдәркән партиямызын буржуа-голчомаг мәфкурәси әлейһинә апардыгы мүбаризәни, бу мүбаризәнин нәтичәсиндә әлдә эдилән гәләбәләрдән данышмайынча материалны там мәнасилә изаһ әтмәк мүмкүн дейилдир. О, дейир ки, совет әдәбийятынын синфи маһийәтинин, онун партиялылыгыны изаһ әтмәйинчә әдәбийятдан гүвәтли бир тәрбийә васитәси кими истифадә әтмәк олмаз.

Бу чүр мисаллардан олдуғча чох кәтирмәк мүмкүндүр. Сәфүрә Гулиева (Саян 3 нөмрәли орта мәктәби), Н. Гәмбаров (Ләнкәрән 1 нөмрәли орта мәктәби), А. Мәммәдов (Исмайиллы району) вә башга мүәллимләр дә дәрә мәшғәләләринин йүксәк сияси сәвийәдә апарырлар

Сәчийәви чәһәтдән бири дә бу дур ки, тәлим-тәрбийә ишләринин

сияси-мәфкурәви сәвиййәсини йүк-сәлтмәк үчүн габагчыл мүәллимлә-римиз бүтүн васитәләрдән; о чүмлә-дән язы ишләриндән, рәсм дәрслә-риндән, синифдән харич охудан, си-нифдән вә мәктәбдән харич мәшгә-ләләрдән вә саирә истифадә эдир-ләр.

Бу нөгтейн-нәзәрдән Кировабәд 9 нөмрәли мәктәбин әдәбийят мүәлли-мәси Г. Попованын апардығы тәч-рүбә диггәтәлайындир. Попова йол-даш VIII—X синиф шакирдләринин вәтәнпәрвәрлик тәрбийәси үчүн язы ишләриндән мәһарәтлә истифадә эдир. Попова шакирдләрин язы иш-ләринә ялныз имла вә үслуб чәһәт-дән янашмыр. О, язы ишләриндә шакирдләрин дүшүндүкләрини, һа-дисәләрә сияси чәһәтдән нә чүр янашдыгларыны, нә чүр гиймәт вер-дикләрини изләйир вә онларын сия-си чәһәтдән доғру нәтичәләр чыхар-масына чалышыр. Язы ишләринин сияси-мәфкурәви сәвиййәсини йүк-сәлтмәк үчүн Попова мөвзу сечмәк мәсәләсинә хүсүси диггәт верир. Бу мәгсәдлә о Ломоносов, Пушкин, Лермонтов, Горки, Маяковски вә башга рус язычы вә мүтәфәккирлә-рин ярадычылыгындан мүнәсиб мөв-зулар сечир. О, һәр бир язы ишинә бөйүк һазырлыг апарыр вә нәтичә-дә шакирдләрдә чошғун вәтәнпәр-вәрлик дуйғулары оядыр.

Нуха 10 нөмрәли орта мәктәбинин әдәбийят мүәллими М. Мустафаев тәлимин оияси-мәфкурәви вә нәзәри сәвиййәсини йүксәлтмәк мәгсәдилә синифдән харич оху ишинә бөйүк тайғыкешликлә янашыр. Мустафаев VIII—X синиф шакирдләри үчүн мәсләһәт көрдүйү әдәбийятын мәф-курәви чәһәтдән сағлам вә онларын яш хүсүсиййәтләринә уйғун олмасы-на хүсүси фикир верир. Шакирдлә-рин сияси мөвзуларда охумуш ол-дуглары әдәбийяты нечә мәнимсә-дикләрини мүәййән этмәк үчүн мү-әллим тез-тез язы иши верир. Бә-дди вә сияси әдәбийятдан алдыгла-ры билик вә тәсәвүрләри мөһкәм-ләтмәк үчүн Мустафа мүәллим ша-кирдләрә тәкбәтәк мусәһибәләрә апармагдан башга дәрнәкдә бу вә

я башга бир охунмуш әсәр һагғын-да мә'рузәләр дә тәшкил эдир, һәр бир гиймәтли әсәрин шакирдләрә мүсбәт тә'сирини тә'мин этмәйә ча-лышыр. Бу чүр мүхтәлиф ярадычы-лыг фәәлиййәти Азәрбайчан совет мәктәбләриндә күтләви бир шәкил алмышдыр.

Мәктәб педагожи коллективләри-нин бу чүр мүхтәлиф дәйәрли педа-гожи тәдбирләри, комсомол, пионер тәшкиләтләринин чошғун фәәлий-йәтләри нәтичәсиндә кәнчләримиз совет вәтәнпәрвәрлийи вә совет мил-ли ифтихары руһунда тәрбийә олу-нур, онларда болшевикләрә хас олан начиб хүсүсиййәтләр әмә-лә кәлир вә инкишаф эдир. Си-яси-мәфкурәви вә нәзәри чәһәт-дән йүксәк сәвиййәдә гурүл-муш тәрбийә вә тәһсилин нәтичәси-ндә кәнчләримиз һәр бир һадисәйә сияси нөгтейн-нәзәрдән дүзкүн гий-мәт вермәйи бачарыр, бүтүн сә'й вә габилиййәтләрини вәтәнин тәрәгги-си, азадлыг вә сәәдәтимизин импе-риалист гәсбарлардан мүдафиә эдилмәси уғрунда сәрф этмәк үчүн һазырлашырлар.

Ағдам 1 нөмрәли мәктәбинин VII синиф шакирди Нияз Әлиев язы иш-ләринин бириндә гейд эдир ки, Азәрбайчанда совет һакимиййәти-нин гурүлдугу вахтдан 30 илә яхын бир вахт кефир. Белә бир гыса мүд-дәт ичәрисиндә совет адамлары өл-кәмизин симасыңы көкүндә дәйиш-дирмиш, мисли көрүнмәмиш харигә-ләр яратмышлар... Бу нәһәнк ишләр нәтичәсиндә совет адамларынын һә-яты күндән-күнә чичәкләнмәдәдир.

Нуха 10 нөмрәли орта мәктәбинин X синиф шакирди Шүкүр Ибраһи-мов имтаһан язы ишиндә гейд эдир ки: «Империалистләр совет адамла-рыны горхутмаға чалышырлар. Ла-кин биз горхак дейилик. Мүһарибә гызышдыранларә ән яхшы чавабы-мыз—бөйүк Сталин бешиллик пла-ныны мүвәфғәлиййәтлә еринә етир-мәкдән ибарәт олмалдыр...».

Бакының 148 нөмрәли орта мәк-тәбинин мә'зуну А. Милованова языр: «Өлкәмизин адамларыны али бир достлуг, азадлыг вә истигда-

лиййәтимизи горумаг мәгсәди, әмәк гәһрәманлығы бирләшдирмишдир. Мәһз буна көрә дә, Совет Иттифагы мәғлубәдилмәздир».

132 нөмрәли орта мәктәбин шакирди С. Фәталиева аязр: «Вәтәнимиз дүняда ән зәнкн бир өлкәдир. Онун түкәнмәз мәдәнләрн, мүнбн тарлалары, сых мешәләрн вә чошгун чайлары вардыр... Республикамызын сәнәе мәркәзләри күндән-күнә дейл, саатбасаат артыр... Мән дә орта мәктәбн битириб сонра али тәһсил алмаг, совет халгының бу нәһәнк ярадычылыг ишиндә вар гүвәмлә ишләмәк истәйирәм».

Шакирдләрин вәтәнпәрвәрлик һиссләрнн нүмайиш этдирән бу чүр мисаллардан чок кәтирмәк олар. Шакирдләримизин үрәиндән дейлән бу сөзләр мөһкәм зәмин үзәриндә етишмиш болшевик сәчиййәсиннн тәзаһүрүдүр.

Орта мәктәбләримизин етишдирдийн шакирдләрин билик сәвиййәси, материалист дүнякөрүшү илдән-илә яхшылашыр. Мәктәбләримизин бу илки мәзуналары өзләриннн кениш дүнякөрүшү, йүксәк билик сәвиййәси, һадисәләрә фәал вә дүзкүн янашамаг нөгтейн-нәзәриндән кечән илләрнн мәзуналарындан фәргләнирләр. Ичтимаийәтимизин тәдрисдә формализм, космополитизм вә элмә зиддә һәр чүр мейилләрлә апардыгы мубаризә тәлим-тәрбийә ишиндә өз мүсбәт нәтичәләриннн көстәрмәкләдир.

Мәктәбләримиз бөйүк бир инамла тәлим-тәрбийәни нәзәри, сияси сәвиййәсинн йүксәлтмәк вәзифәсинн —партиямызын бу мубариз тапшырыгыны һәлл этмәкләдир.

Чүрүк буржуа элминә, һәр чүр космополитизм тәзаһүрләринә гаршы мубаризә апармаг, мүртәчә буржуа тәлимнн ифша этмәк, элм вә техниканын инкишаф тарихиндә рус вә совет алимләринн бөйүк нә мүтәрәгги ролуну шакирдләрә айдыналашдырмаг, совет элминн наилийәтләринн, вәтәнимизин сияси, иттисади вә мәдәни гурулушунун капиталист гурулушундан үстүнлүйүнү көс-

тәрмәк, һадисәләрин мүасир һәятлә, сосялизм гурулушу илә әләгәдәр олмасыны айдыналашдырмаг, шуурда капитализм галыглары илә мубаризә этмәк вә с. тәлимнн сияси вә нәзәри сәвиййәсинн көстәрән әләмәтләрдәндир.

Лакин тәссүфлә гейд этмәклийк ки, бир сыра мәктәбләримиздә бу мүнүм тәдбир һәлә дә гонәәтбәхш сурәтдә һәятә кечирилмир. Бу нөгсанын башлыча сәбәби ондадыр ки, бәзи мүәллимләр, мәктәб директорлары, маариф шөбә мүдирләри партиямызын мәфкурә мәсәләләринә даир гәрарларындан һәлә дә лазыми нәтичәләр чыхармамышлар. Бу нөгтейн-нәзәрдән онлар педагожи вә методик әдәбиййәти кифәйәт гәдәр изләмир, мәктәб педагожи шураларында, методбирләшмәләриндә бу мәсәләни тез-тез вә конкрет шәкилдә мүзакирә этмир, тәдриснн сияси-нәзәри сәвиййәсинн яхшы тәшкил эдән габагчыл мүәллимләрнн тәчрүбәсинн өйрәнмәк вә яймаг гайгысына галмырлар.

Мәһз буна көрә дә һәмнн мүәллимләр өз дәрсләрнннн сияси-мәфкурәви, нәзәри сәвиййәсинн лайигинчә йүксәлдә билмирләр. Бир сыра мүәллимләрннн, тәдрис һиссә мүдирнн вә директорларымыз тәһсил вә стажларына архайын олараг өз үзәрләриндә чиддийәтлә чалышмырлар, сияси, элмн вә педагожи чәһәтдән өз биликләрннн тәкмилләшдирмирләр. Буна көрәдир ки, онлар чох заман дәреликдән кәнара чыхмыр вә шакирдләрә һеч бир әләвә мәлүмат вермирләр. Һалбуки, мәлүм олдуғу үзә дәреликдә аңчаг әсас биликләр верилр.

Айдын мәсәләдир ки, керн галан мүәллим ери кәликдә рус совет алимләриннн элм вә техниканын инкишафындакы ролуну көстәрә билмәз, тарихи һадисәләри мүасир һадисәләрә элмн сурәтдә бағлая билмәз, һадисәләрә дүзкүн тәһлил вә рә билмәз вә с. Мәһз буна көрә дә, нәзәри-сияси сәвиййәсинн йүксәлтмәк мүәллимин ән зәрури вәзифәсидир.

Мәктәб вә мұәллимләрин иши үзәриндә йохлама вә нәзарәт ишләринин бир чох районларда зәиф олмасы да нөгсанлары догуран сәбәбләрдәндир. Тә'лимин нәзәри вә мәфкурәви-сияси сәвиййәсинә даир бурахылан нөгсанлар, тәһрифләр вә сәһвләр вахтлы-вахтында үзә чыхарылмыр, мұәллимләрә, хүсусән тәчрүбәсиз мұәллимләрә вахтлы-вахтында методик ярдым тәшкил эдилмир.

Мұәллимләримизин иш тәчрүбәләрини өйрәнмәк, үмумиләшдирмәк, педагожи мәтбуатымызда әтрафлы тәчрүбә мүбәдиләси тәшкил этмәк тәдрисин сияси-нәзәри сәвиййәсини йүксәлтмәк сәһәсиндә лазым олан ән зәрури тәдбирләрдәндир. Һалбуки бу мәсәлә мәктәбләримиздә һәлә гәнаәтбәхш дейилдир.

Мәктәб ишчиләри арасында тәнгид вә өзүнүтәнгидин принципнал

йүксәклийә галдырылмамасы да башлыча нөгсанлардан сайылмалыдыр. Нәтичәдә нөгсанлар арадан галдырылмаг әвәзинә көк салыр вә ишимиздә бөйүк әнкәлләр төрәдир.

Унутмамалыдыр ки, тә'лим-тәрбийә ишләринин сияси-мәфкурәви вә нәзәри сәвиййәсини йүксәлтмәк мәктәб ишләринин мәгзини тәшкил эдир. Мәктәб ишинин нәтичәси бу әсәс мәсәләнин мүвәффәгийәтлә һәллингән асылыдыр. Мәһз тә'лим-тәрбийә ишләринин сияси-мәфкурәви вә нәзәри сәвиййәсини йүксәлтмәк йолу илә биз өлкәмизин аловлу вә тәһпәрвәрләрини, фәал вә һәртәрәфли инкишаф этмиш мүбариз гуручуларыны, партиямыза, бөйүк Сталинә һәдсиз сәдагәтли олан адамлары етишдирмәк кими шәрәфли вәзифәни мүвәффәгийәтлә һәята кечирә биләрик.

